

fluenced by the constantly frozen sub-soil. The exceptionally vigorous vegetation at the foot of bird cliffs is owing to the supply of large quantities of plant nutrients.

The humus accumulation is an important factor in soil formation. A very special type of peat formation, with a surface gradient om 1:1.7 and and a peat depth of 110 cm, is described.

REFERERT LITTERATUR

- Bjørlykke, K. O.* 1940. Utsyn over Norges jord og jordsmonn. — Norges Geologiske Undersøkelse. Nr. 156. 235 s.
- Blank, E.* 1919. Ein Betrag zur Kenntnis arktischer Böden, insbesondere Spitzbergens. — Chemie der Erde, 1, s. 421—476.
- Blanck, E., Rieser, A. & Mortensen, H.* 1928. Die wissenschaftlichen Ergebnisse einer bodenkundlichen Forschungsreise nach Spitzbergen im Sommer 1926. — Chemie der Erde, 3, s. 588—698.
- Feyling-Hanssen, R. W.* 1955. Stratigraphy of the marine Late-Pleistocene of Billefjorden, West-spitsbergen. — Norsk polarinstitutt. Skrifter. Nr. 107. 186 s.
- Feyling-Hanssen, R. W. & Jørstad, F. A.* 1950. Quaternary fossils from the Sassen-area in Isfjorden, West-Spitsbergen. — Norsk polarinstitutt. Skrifter. Nr. 94. 85 s.
- Flood, B. Nagy, J. & Winsnes, T. S.* 1971. Geological map. Svalbard 1:500 000. Sheet 1 G. Spitsbergen. Southern part. — Norsk polarinstitutt. Skrifter. Nr. 154 A.

- Hoel, A.* 1966—1967. Svalbard. 3 bind. 1527 s. — S. Kildahls Boktrykkeri. Oslo.
- Holmsen, G.* 1911. Spitsbergens natur og historie. 112 s. — O. Nordlies Forlag. Kristiania.
- Keilhau, B. M.* 1831. Reise i Øst- og Vest-Finnmarken samt til Beeren-Eiland og Spitsbergen i Aarene 1827 og 1828. 247 s. — Christiania.
- Liestøl, O.* 1977. — Pingos, springs, and permafrost in Spitsbergen. Norsk polarinstitutt. Arbok 1975, s. 7—29.
- Major, H. & Nagy, J.* 1972. Geology of the Adventdalen map area. With a geological map, Svalbard C9G 1:100 000 by H. Major. — Norsk polarinstitutt. Skrifter. Nr. 138. 58 s.
- Nansen, F.* 1920. En ferd til Spitsbergen. 283 s. — J. Dybwads Forlag. Kristiania.
- Orvin, A. K.* 1940. Outline of the geological history of Spitsbergen. — Skrifter om Svalbard og Ishavet. Nr. 78. 57 s.
- Orvin, A. K.* 1943. Om dannelse av strukturmark. — Norsk Geogr. Tidsskr. 9. 1942—43, 105—121.
- Plichta, W.* 1977. Systematics of soils of the Hornsund region West Spitsbergen. — Acta Universitatis Nicolai Copernici. Geografia 13, s. 175—180.
- Rønning, O. I.* 1964. Svalbards flora. 123 s. — Norsk polarinstitutt. Oslo.
- Steffensen, E.* 1969. The climatic and it's recent variations at the Norwegian arctic stations. — Metrol. Annaler. Vol. 5, No. 8, s. 213—349.
- Tedrow, J. C. F.* 1977. Soils of the polar landscape. 638 s. — Rutgers University Press. New Brunswick.
- Third Meeting of the 6th Commission of I.S.S.S. for the application of soil science to land amelioration and of the Sub-Commission for peat soils. . . Proc. of Intern. Soc. of Soils Science. 13, 1938. 11—13.
- Werenskiöld, W.* 1923. Fra Spitsbergen. 89 s. — H. Aschehoug. Kristiania.

Selskapets diplom

I likhet med tidligere år er det i 1978 utdelt diplomer for fortjentsfull virksomhet ved nydyrking og bruksutbygging. Det ble i 1978 besluttet å utdele 5 diplomer. Utdeling av diplomer blir vedtatt av selskapets styre på

bakgrunn av innstilling fra jordstyre i vedkommende kommune og fylkeslandbruksstyret. Vi skal nedenfor kort nevne dem som ble hedret med diplom i 1978.

*Madli og Svein K. Larsgard,
Sør-Hovet, Hol kommune.*

Madli og Svein K. Larsgard overtok bruket i 1956. Det var da 30—35 dekar dyrket jord og buskpanne besto av 6—7 melkekyr, og 7—8 sauer og en arbeidshest. Det var dessuten en del kalver og ungdyr.

Svein Larsgard hadde imidlertid stått for det meste av arbeidet på bruket en årrekke for han overtok det til odell og

eie. Foreldrene hadde nemlig sviktende helse.

Det ble i 1948 satt opp nytt bolighus på bruket og i 1953 ny driftsbygning. Begge bygninger ble satt på ny tomt ved gårdstunet. Det var Svein Larsgard som måtte stå for det meste av dette byggearbeidet.

Etter at Svein Larsgard og hustru overtok bruket er det fulldyrket 35 dekar jord og overflatedyrket 24 dekar.

Fig. 1. Fra venstre Torstein Treholt, Madli og Svein Larsgard, formannen i Hol jordstyre, Pål Villand og nestformannen Pål Nedremyr. Fot. Paul Breihagen.

Dessuten er det grøftet på nytt store arealer tidligere dyrket, men vannsjuk jord. Det er fjernet i alt 800 m³ stein i steinrøyser, tomtene av de gamle bygningene er rensket og dyrket opp. Det er satt opp 3 siloer på tilsammen 200 m³ og bygd låvetørkeanlegg for 40 tonn tørt høy.

I 1970 og de følgende år ble driftsbygningen modernisert og har nå plass til 17 melkekyr og 16 ungdyr.

Det er montert gjødselrister i samband med anlegg for blautgjødsel, dessuten rørmelkeanlegg og nytt større melkerom for tankhenting. En gammel «hallingstugu» og et stabbur er tatt vare på og satt opp ved det nye gårds-tunet. Hallingstugu blir nyttet som utleiehytte.

På brukets langstøl, Gurostølen, er stølsbua modernisert og blir nyttet som utleiehytte. Her er det satt opp enda en utleiehytte av høy standard. Familien Larsgard har dessuten siden 1945 leid fjellstølen Baklia ved Strandavatn. De driver her med egen buskap og delvis med leide dyr. Larsgard har arbeidet mye med ordning av jakt- og fiskeret-tigheter for brukene i fjellet.

Buskapen (ca. 16 melkekyr) har en avkastning på 6500 kilo melk pr. årsku.

Jordarealet er 60—70 dekar dyrket. I tillegg blir det leid ca. 20 dekar.

Det er med andre ord en betydelig innsats familien Larsgard har utført i løpet av den tiden de har drevet bruket. Larsgard og frue har dessuten vært aktive med turisme og utnyttelse av fjellet som attåtnering. Dette har fått stor betydning for jordbruket i Hol. Larsgards arbeid har i så måte også vært av stor betydning.

Svein Larsgard har dessuten vært dommer ved husdyrutstillinger i Buskerud, mangeårig formann for Hallingdal Meieri og medlem av en lang rekke kommunale styre og utvalg.

Ny Jords diplom ble overrakt til Madli og Svein K. Larsgard under en festlig tilstelning på Hol Pensjonat fredag 5. mai 1978. Utdelingen ble foretatt av Det norske jord- og myrselskaps styreformann, fylkesmann Thorstein Treholt, som i sin tale berømmet ekteparet Larsgard for deres store innsats som gårdbrukere med den særdeles allsidige og gode drift av eiendommen. Under sammenkomsten var medlemmene av Hol jordstyre og herredsagronomen tilstede og hedret det fortjente gårdbrukerpar Madli og Svein K. Larsgard.

*Edel og Adolf Flesvik,
Biri, Gjøvik kommune.*

Gårdbrukerparet Flesvik kjøpte året 1940 eiendommen Mælum, gnr. 129, bnr. 1 i Gjøvik. Den gang var hus og jordvei på eiendommen sterkt forfalt. Det ble derfor spådd at familien ikke ville bli lenge på gården.

Etter overtakelsen har Flesvik restaurert våningshuset fullt fra grunnen av. Det gir nå plass til to familier, idet sønnen med familie bor i 2. etg. Stabbur ble bygd i 1946 og driftsbygning bygd ny i 1952—54. Denne bygning ble betydelig utbedret i 1976. Tidligere stall og grisehus ble lagt inn i fjøset, og ny

Fig. 2. Edel og Adolf Flesvik sammen med formannen i Det norske jord- og myrselskap, fylkesmann Thorstein Treholt.

innredning med rørmelkeanlegg ble innsatt. I dag gir fjøset plass til 20 melkekyr og 15 ungdyr m.v.

I 1940 var det oppgitt å være ca. 100 dekar dyrket jord på bruket. Jorda trengte drenering og var full av rotugras. Mye av arealet måtte således kultiveres på nytt. Til tross for at riksveitraséen for 5 år siden tok 15 dekar dyrket jord fra eiendommen, er arealet dyrket jord i dag 135 dekar. Det er nydyrket ca. 50 dekar jord siden 1940. Gården drives særdeles godt med vesentlig gras for silo. Noe rotvekster er hvert år med i omløpet og likeså førvekster som raps m.v.

Ved sterkt mekanisert drift og melkemaskin allerede fra 1951, har Flesvik vært en foregangsmann på dette området i Biri. I fjøset finner man som nevnt, helt moderne rørmelkeanlegg.

Edel og Adolf Flesvik utfører fremdeles så godt som alt arbeid på gården

alene, bortsett fra hjelp av sønnen i de hardeste onnene. I skogen, som er på ca. 300 dekar, tas det hvert år ut 40—50 m³ virke. Gården er et eksempel på en veldrevet landbruksenhet som utnyttes maksimalt.

Ny Jords diplom til Edel og Adolf Flesvik ble overrakt ved en festlig anledning i ekteparet hjem på Adolf Flesviks 65-års dag, onsdag den 24. mai 1978. Overrekkelsen ble foretatt av Det norske jord- og myrselskaps styreformann, fylkesmann Thorstein Treholt, som i sin tale berømmet både fru Edel og Adolf Flesvik for deres dyktige innsats som en særdeles god gårdbrukerfamilie. Det var i alt 50—60 gjester til stede med representanter for kommunen, jordstyret, landbrukselskapet m.fl. Familiens store innsats på gården og det særdeles gode naboforholdet som har hersket i kretsen ble sterkt understreket av flere.

Borghild og Anders Øverby, Austvatn, Nord-Odal kommune.

Borghild og Anders Øverby tok til som bureisere i 1946 på Trøseidneset i Nord-Odal. Bureisingsfeltet på Trøseidneset ble innkjøpt av Nord-Odal kom-

mune i 1938 og avskoget under krigen 1940—45. Salget av parseller til bureisere kom i gang høsten 1945. Vei frem til bruket ble bygget i 1946—49. I samme tidsrom ble det gravd kanal gjennom feltet. Denne er senere lukket.

Fig. 3. Ekteparet Øverby ved kaffebordet. Fot. Glåmdalen.

Borghild og Anders Øverby fikk til- delt en teig på 112 dekar og begynte som bureisere i 1946. Det nye bruket fikk navnet Ramsvik. Det var et slit å drive bureising i 40-årene. Dyrkingen måtte gjøres manuelt. Nye hus skulle bygges og mat og klær skaffes til barneflokken på 2 jenter og 4 gutter. For å skaffe nødvendige kontanter måtte derfor Anders Øverby arbeide i skogen for andre.

Det første nydyrkingsarealet ble plan- lagt i 1946 og gjort ferdig i 1948. På denne måte ble en provins til landet lagt så og si hvert år. Borghild og Anders Øverby kunne flytte til Ramsvik i 1951 til en liten tømmerstue som da var oppført. Driftsbygning ble bygget i årene 1954—55 og ny stuebygning i 1958—59. Det ble en pause i nydyrkingen under denne byggeperioden, men i 60-åra skjøt nydyrkingen fart igjen. En kanal på 250 m ble gravd og lukket

med 9" betongrør og nytt land stadig lagt under plogen. I 1973 ble resten av det dyrkbare areal på teigen ferdigdyr- ket. Dessuten er 7—8 dekar dyrkbar mark som ble tilkjøpt senere også oppdyrket. Bruket har i dag i alt 90 dekar dyrket jord, en god driftsbygning og to stuebygninger. Eiendommen har meget pen beliggenhet, er velstelt og representerer en god driftsenhet.

Borghild og Anders Øverby, som nå er vel 75 år, kan se tilbake på et godt livsverk. På tross av det slitsomme liv som bureisere, er helsa forholdsvis god. Ekteparet har begge et godt humør og er fremdeles arbeidssomme. De har hatt god hjelp av barna som etter hvert vokste opp på bruket. Den eldste var 15 år da bureisingen tok til. Han og de andre har sikkert fått ta sine tunge og slitsomme tak med arbeidet for å skape heimgården.

Selskapet Ny Jords diplom ble til-

delt Borghild og Anders Øverby ved en festlig anledning på Svenneby pensjonat, tirsdag 18. juli 1978. Overrekkelsen ble foretatt av viseformannen i styret for Det norske jord- og myrselskap, gårdbruker Jan E. Mellbye, som hedret

ekteparet Øverby for deres gode innsats som bureisere og skapere av en god og trivelig gård. Ordføreren i Nord-Odal og representanter for jordstyret m.fl. var tilstede og hedret familien Øverby.

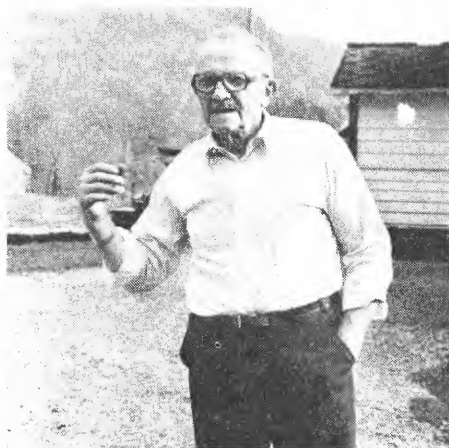

Fig. 4. Gardbruker Sigurd Haug foran husene på garden sin.

Fot. Suldalsposten.

Sigurd Haug, Hebnes, Suldal kommune.

Etter et opphold i USA og fiske på Alaskakysten kom Sigurd Haug heim til Norge i 1920 og overtok slektsgården på Ropeidhalvøya i Suldal kommune. Det var en gammel slektsgård som hadde vært i slekta i flere hundre år. Sigurd Haug ble senere gift og fikk 4 barn, men er nå blitt enkemann.

I sin tid som gårdbruker har Sigurd Haug og familien fulldyrket ca. 60 dekar jord, kultivert til beite 6—7 dekar og grøftet om ca. 40 dekar tidligere dyrket mark (beite). Bruket har nå 85 dekar fulldyrket jord og 35 dekar overflatedyrket kulturbeite. En stor del av dyrkingsarbeidet er utført i 20—30-åra med handmakt. I den senere tid er det dyrket noe ved hjelp av maskiner. Det samme gjelder en del av grøftarbeidet.

Foruten utbygging av gårdsbruket

med nydyrking av jord har Sigurd Haug reist skog på ca. 160 dekar ved planting av gran. Hele utmarksarealet med skog er nå 730 dekar.

Bygningene på bruket som er av eldre dato, er modernisert og holdt i god stand. Bygningene høver derfor til bruket slik dette er i dag. På grunn av høy alder (82 år) har Sigurd Haug måttet selge dyrene, men han driver fremdeles jorda meget godt med hensyn til kalking, gjødsling og drenering. Avlingene blir solgt til naboer. Ved siden av jordbruket driver Haug produksjon av tønnestav på egen gårds-sag.

Sigurd Haug har vært mye med i kommunalt styre og stell mellom m.a. herredsstyre, jordstyre og forskjellige nemnder.

Ny Jords diplom ble overrakt til Sigurd Haug den 12. oktober 1978 un-

der en sammenkomst i Sigurd Haugs heim. Kontorsjef Einar Wold i Det norske jord- og myrselskap var tilstede og overrakte diplomtet til Haug samtidig som han i en tale berømmet Haug for hans store innsats ved utbygging og drift av gårdsbruket og de mange andre saker han hadde tatt seg av gjennom tidene. Ved sammenkomsten var medlemmene av Suldal jordstyre, herredsagronomen og varaordføreren i Suldal tilstede. Også disse berømmet Sigurd Haug for hans betydelige innsats.

I sin takketale ville Sigurd Haug dele æren med sin familie og gode naboer idet han pekte på at det hadde vært et særdeles godt og nyttig samarbeid.

*Margit og Mikkel Bakkegard,
Kvisla, Hol kommune.*

Mikkel Bakkegard overtok bruket Bakkegard gnr. 53 bnr. 1 i Hol i 1926. Det var da bare ca. 35 dekar «ljaslått» på eiendommen. Mye av denne jorda var dessuten vannsjuk. Av hus var det en gammel stue, en gammel driftsbygning og et stolpehus. Bruket fødte 5—6 kyr og 5—6 sauer og en hest.

I 1974 ble bruket solgt til sønnen. Det var da 40 dekar fulldyrket jord og 25 dekar overflatedyrket kulturbeite. Hele jordveien var dessuten godt oppgrøftet.

I 1926—27 bygde familien Bakkegard nytt vånnigshus på gården. I 1948 ble det satt opp ny driftsbygning og i 1968 nytt loft. Familien Bakkegard hadde tidligere bygget buer både på heimstølen og på langstølen. Før de solgte bruket i 1974 var dessuten arbeidet med reising av ny driftsbygning for ca. 175 vinterforet sauer kommet i gang. Sønnen har senere fullført dette arbeidet, og dessuten nydyrket 15 dekar slik at

bruket i dag har 55 dekar fulldyrket jord og 50 dekar overflatedyrket beite. I en 20-års periode har Bakkegard der til forpaktet en naboeiendom på 45 dekar.

Bakkegard har interessert seg for turistnæring og har til utleie to utleiehytter og en fiskebu ved et fiskevann som de selv har demmet opp og kultivert.

Margit og Mikkel Bakkegard har begge vært flinke og dugende folk som fremdeles er i arbeid på gården. Mikkel Bakkegard er en dyktig snekker som også har hjulpet andre med slikt arbeid.

Ny Jords diplom ble overrakt til Margit og Mikkel Bakkegard den 4. januar 1979 av styreformannen i Det norske jord- og myrselskap, fylkesmann Thorstein Treholt. I sin tale understreket Thorstein Treholt betydningen av det arbeid familien Bakkegard har utført for å bygge ut bruket til en brukbar driftsenhet. Andre som var tilstede under utdelingen hadde også rosende ord om Bakkegards fine innsats.

★

Vi vil også her i tidsskriftet Jord og Myr få gratulere de fem som i 1978 er hedret med tildeling av Ny Jords diplom for fortjenstfullt nybrottsarbeid. De har gjort en stor innsats ved å skape ny jord og ved annen utbygging av sine gårdsbruk. Dette har ofte skjedd helt fra grunnen av. Det er skapt et større og bedre produksjonsgrunnlag og en tryggere levevei for nye slekter. Dette har også vært distriktsutbygging av betydning både for bygda og samfunnet for øvrig. Selvbergingen av mat for landet er styrket gjennom deres innsats.

Vi takker for hederlig og god innsats og gratulerer hjerteligst.

Ole Lie.